

ความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำ ตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม

Priority Needs for student affairs management in boarding schools based on concept of non-cognitive skills

สุปัญญา ปักสังคะณีย์¹ และ สุกัญญา แชมช้อย²

Supanya Paksungkane¹ and Sukanya Chamchoy²

^{1,2}คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{1,2}Faculty of Education, Chulalongkorn University, Thailand

E-mail: ¹16380189227@student.chula.ac.th; ²Sukanya.chae@chula.ac.th

Received June 8, 2022; Revised July 3, 2022; Accepted July 5, 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ใช้แนวคิดขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียนเป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัยคือโรงเรียนประจำ เต็มรูปแบบ(ไม่มีนักเรียนไป-กลับ) ใช้วิธีคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประจำ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน และครูผู้ดูแลนักเรียน จำนวนทั้งสิ้น 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 1 ชนิด คือ แบบสอบถามเรื่องความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร รองลงมาคือ งานบริการและสวัสดิการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ งานควบคุม กำกับดูแลระเบียบวินัย และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ งานควบคุม กำกับดูแลระเบียบวินัย รองลงมา คือ งานด้านบริการและสวัสดิการ และงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. ความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม โดยเรียงลำดับได้ ดังนี้ 1)งานควบคุม กำกับดูแลระเบียบวินัย 2)งานบริการและสวัสดิการ และ 3) งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ ทำให้ได้รับทราบข้อมูลของการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม ที่ได้แสดงถึงงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำที่เป็นอยู่ และงานบริหารกิจการนักเรียนที่มีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา รวมถึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารกิจการนักเรียนได้ทราบข้อมูลของการบริหารกิจการนักเรียน สำหรับการนำไปพัฒนาให้ดีขึ้น อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ในบริบทของโรงเรียนประจำต่อไป

คำสำคัญ: การบริหารกิจการนักเรียน; ทักษะทางพฤติกรรม; โรงเรียนประจำ

Abstract

This Article aimed to study 1) study the current and desirable state of student affairs management of boarding schools based on the concept of behavioral skills, and 2) to study the priority needs of student affairs management in boarding schools based on the concept of non-cognitive skills. The research design was descriptive research using the student affairs management as the research framework. The research area was full boarding schools (boarding student). The purposive sampling was used. The sample group in this research consisted of directors, deputy directors, heads of student affairs, and teachers, totaling 80 people. The research instrument was a questionnaire on the priority needs of student affairs management in boarding schools based on the concept of non-cognitive skills. Data were analyzed using statistics: frequency, percentage, Mean, Standard Deviation and Modified Priority Needs index. The research results found that:

1. The current state of student affairs administration in boarding schools based on the concept of behavioral skills, overall, was at a low level. When considering each aspect, it was found that extra-curricular activities were at the highest level, followed by service and welfare work. Meanwhile, control and supervision of discipline were at the lowest level. The desirable conditions of student affairs management in boarding schools based on the concept of non-cognitive skills, overall, were at the highest level. When considering each aspect, it was found that control and supervision of discipline were at the highest level, followed by service and welfare work. On the other hand, extra-curricular activities were at the lowest level.

2. The priority needs of student affairs management in boarding schools based on the concept of non-cognitive skills could be prioritized as follows: 1) controlling and supervising discipline, 2) service and welfare work, and 3) extra-curricular activities.

The findings of the research were to provide information on student affairs management in boarding schools based on the concept of non-cognitive skills that showed the student affairs work of existing boarding schools and the student affairs management work that needed to be further developed. Importantly, it also allowed educational institution administrators, teachers, and personnel involved in student affairs management to know information about student affairs administration for appropriate and effective development in the context of boarding schools.

Keywords: Student affairs management; Non-cognitive skills; Boarding school

บทนำ

กระแสสังคมโลก มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ที่สลับซับซ้อน การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของพลเมือง ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของพลเมือง ต้องปรับเปลี่ยนตามกระแสที่เปลี่ยนแปลงไป เกิดปัญหาสังคม การเอารัดเอาเปรียบ ปัญหาดังกล่าวที่เกิดเหล่านี้ มีสาเหตุประการหนึ่งที่สำคัญคือการขาดทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างรู้เท่าทันในการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นั่นคือทักษะทางพฤติกรรม (Non-Cognitive skills) จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ชีวิตคนเราประสบความสำเร็จ ช่วยจุดไฟความมุ่งมั่นและการใฝ่รู้ (วิจารณ์ พานิช, 2557)

การจัดการศึกษาที่ทำให้นักเรียนมีคุณภาพและพัฒนาตัวผู้เรียน โดยส่วนมากจะมุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านวิชาการเป็นหลัก เพราะถือว่าโรงเรียนได้จัดหลักสูตรและการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ แต่ในความจริง งานวิชาการจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนเกื้อกูลจากการบริหารกิจการนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีกิจกรรมที่เหมาะสมและส่งเสริมในเชิงวิชาการ นอกจากนี้แล้วงานกิจการนักเรียนยังช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะอื่น ๆ เพิ่มเติม (กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์, 2538) ซึ่งการจัดกระบวนการทางการศึกษาโดยใช้แนวคิดทักษะทางปัญญา (Cognitive Skill) หมายถึงกระบวนการทำงานของสมองหรือกระบวนการคิด ที่มีจุดหมายเพื่อค้นหาข้อเท็จจริง และนำข้อเท็จจริงเหล่านั้นมาทำความเข้าใจ และประเมินสารสนเทศและแนวคิดจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน การวินิจฉัย และการแก้ปัญหา นอกจากทักษะทางปัญญา (Cognitive Skill) แล้ว ทักษะทางพฤติกรรม (Non-Cognitive skills) ก็เป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งเป็นคุณลักษณะเฉพาะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียน

ทักษะทางพฤติกรรม ถือว่าเป็นทักษะที่สำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการเรียน ที่ส่งผลต่อชีวิตและความสำเร็จในหน้าที่การงาน (พิริยะ ผลพิรุฬห์ และบังปอนด์ รักอำนวนายกิจ, 2557) แต่ในทางกลับกัน ถ้าบุคคลใดขาดทักษะทางพฤติกรรม ทักษะชีวิต และทักษะทางสังคมที่ดี ก็อาจจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต หรือไม่ทำให้ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ได้ ซึ่งทักษะทางพฤติกรรมอันได้แก่ การมีสติสัมปชัญญะ การมีความเชื่อมั่น การเข้าสังคม การมีความมั่นคงทางอารมณ์ และการเปิดใจ (Richard D. Roberts, Jonathan E. Martin, 2015) จะเป็นลักษณะบุคลิกภาพและทักษะที่ติดตัวเราไป เป็นกุญแจสำคัญที่จะทำให้เราเติบโตจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ต่อไปอย่างมีคุณภาพ และถ้าหากขาดทักษะทางพฤติกรรมที่ดีเหล่านี้แล้ว จะเกิดเป็นข้อเสียต่อตัวเรา ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการทำงานและการใช้ชีวิตในภายภาคหน้า

ดังนั้นบทความวิจัยนี้จะสามารถเป็นแนวทางพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม ที่จะสามารถนำมาพัฒนา และปลูกฝังต่อผู้เรียนได้โดยตรงในสถานศึกษา โดยเฉพาะในโรงเรียนประจำที่มีบริบทที่เหมาะสม มีการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากโรงเรียนทั่วไปตามปกติ ซึ่งโรงเรียนประจำไม่เพียงมีแต่การเรียนวิชาการเพียงอย่างเดียว แต่มีการสอนทักษะชีวิตและการอยู่ร่วมกันของนักเรียน ลักษณะดังกล่าว นักเรียนจะมีการฝึกทักษะต่าง ๆ ด้วยตัวนักเรียนเองในระหว่างการใช้ชีวิตในโรงเรียนประจำ ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ การปรับตัว การปรับอารมณ์ การอยู่ร่วมกันในสังคมโดยใช้งานด้านกิจการนักเรียนเพื่อเป็นการดูแลส่งเสริม พัฒนา ควบคุม และแก้ไขความประพฤติของนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย การอยู่ร่วมกัน และส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และเพื่อเป็นการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนปกติในสถานศึกษา ทำให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมและได้รับการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม พละนามัย ความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำ ตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม ซึ่งประกอบด้วย

1. แนวคิดการบริหารกิจการนักเรียน
2. ขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียน
3. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางพฤติกรรม
4. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนประจำ

1. แนวคิดการบริหารกิจการนักเรียน

การบริหารกิจการนักเรียน เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับนักเรียน ที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน การบริการนักเรียน ตลอดจนงานสวัสดิการอื่น ๆ เพื่อประโยชน์แก่นักเรียนให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งร่างกาย สติปัญญา และอารมณ์

ชัยเดช อารีศิริไพศาล (2562) สรุปความหมายการบริหารกิจการนักเรียน ไว้ว่า เป็นการดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางการเรียนรู้ด้านความสามารถ พฤติกรรม ทักษะชีวิต การเรียนรู้ระบอบประชาธิปไตยในสังคม ไม่ได้มีการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน แต่เป็นการจัดกิจกรรมสร้างประสบการณ์ความประพฤติดี มีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และฝึกการแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่ออกไปสู่สังคมภายนอก

ณัฐนนท์ คำชาย (2562) สรุปไว้ว่า การบริหารงานกิจการนักเรียน เป็นการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนซึ่งมีเป้าหมายจุดประสงค์ในการพัฒนาศักยภาพของตัวผู้เรียน คือนักเรียน ให้เป็นคนที่ดี มีสุข สามารถอยู่ร่วมกับสังคม ก่อให้เกิดเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้ง ร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา และถือเป็นภารกิจ ที่สำคัญที่ต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร ที่มีผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นองค์ประกอบหลักในการบริหารงานกิจการนักเรียน ผลประโยชน์สูงสุดที่จะอยู่ที่ตัวผู้เรียน

2. ขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการต่าง ๆ ของงานบริหารกิจการนักเรียน ได้สังเคราะห์ขอบข่ายงานบริหารกิจการนักเรียน พบว่า ขอบข่ายงานบริหารกิจการนักเรียน มีทั้งสิ้น 14 งาน โดยขอบข่ายงานบริหารกิจการนักเรียนของนักวิชาการ มีส่วนที่สอดคล้องกันมากที่สุดคือ งานควบคุม กำกับดูแลระเบียบวินัย งานบริการและสวัสดิการ และงานกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนั้น จึงได้กรอบแนวคิดการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม จึงประกอบด้วย 1) งานควบคุม กำกับดูแลระเบียบวินัย 2) งานบริการและสวัสดิการ 3) งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร

3. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางพฤติกรรม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการต่าง ๆ ทักษะทางพฤติกรรม หมายถึง ทักษะที่เป็นลักษณะนิสัย ลักษณะเฉพาะบุคคล เป็นรูปแบบของความคิดและความรู้สึก มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ที่นอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจทางด้านปัญญา

วิจารณ์ พานิช (2557) ได้กล่าวถึงทักษะทางพฤติกรรม (Non-Cognitive Skills) ในบทความเรื่อง ความมุ่งมั่น ความใฝ่รู้ และพลังแห่งของลักษณะนิสัย ว่าเป็นลักษณะนิสัย เป็นสิ่งที่ฝึกได้ และความสำเร็จในชีวิต ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความฉลาดเท่านั้นแต่ยังขึ้นกับลักษณะนิสัย เช่น ด้านการควบคุมตนเองให้สามารถอดทน ความสามารถบังคับใจตนเองให้อดทน การยับยั้งชั่งใจหรือทักษะควบคุมบังคับใจตนเอง

Kautz & Heckman (2557) กล่าวว่า ทักษะทางพฤติกรรม เป็นการอธิบายคุณลักษณะส่วนบุคคล ที่ประกอบด้วยลักษณะนิสัย ลักษณะบุคลิกภาพ พฤติกรรมความสามารถ ทักษะส่วนบุคคล และทักษะทางสังคมอารมณ์

4. แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนประจำ

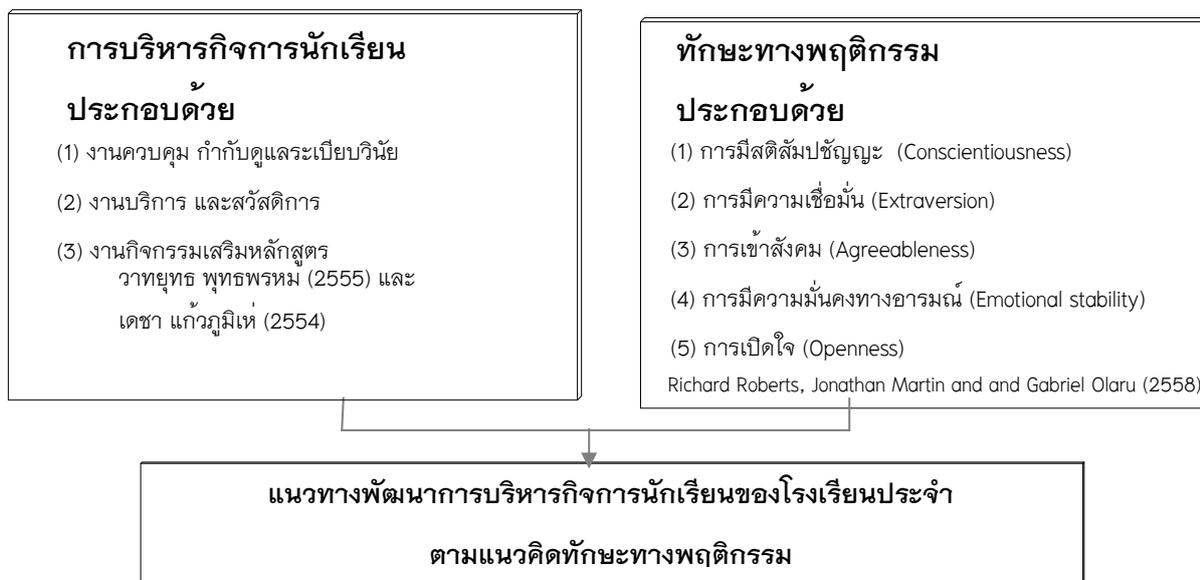
โรงเรียนประจำจัดขึ้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้การศึกษาแก่นักเรียนตามจุดมุ่งหมายของโรงเรียนนั้นๆ ตลอดจนจัดที่พักสำหรับนักเรียน ที่อยู่ร่วมกันตลอด 24 ชั่วโมงในขณะที่อยู่ที่โรงเรียน ซึ่งจะต้องมีการดูแล การให้คำปรึกษา การรักษาวินัย การปกครอง การปลูกฝัง และเสริมสร้างคุณธรรม ให้สมบูรณ์ครบถ้วน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม **นภาเดช บุญเชิดชู (2544)** กล่าวถึงโรงเรียนประจำว่า เป็นรูปแบบการดูแลนักเรียน ครอบคลุมถึงวิถีชีวิตของนักเรียนในการอยู่ในโรงเรียนตลอด 24 ชั่วโมง ซึ่งจะต้องจัดที่พักอาศัย การจัดบริการอาหาร การดูแลสุขภาพอนามัย การจัดการปกครองดูแล การให้คำปรึกษา การรักษาวินัย ให้กับนักเรียน

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักเรียนมาใช้ในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน โดยมีการปฏิบัติตามหลักการบริหารแบบ PIE มาใช้ในการวางแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และการประเมิน ให้กับนักเรียนอย่างมีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางพฤติกรรม ที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม สามารถควบคุมตนเองได้ โดยผู้บริหารและครูนำมาส่งเสริมพัฒนานักเรียนในโรงเรียนประจำได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตามแนวคิดที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานโรงเรียนประจำ

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารกิจการนักเรียน โดยใช้ทฤษฎีของ วาทยุทธ พุทธิพรหม (2555) และ เดชา แก้วภูมิเห (2554) แนวคิดทักษะทางพฤติกรรม (Non-Cognitive

skills) โดยใช้ทฤษฎีของ Richard Roberts, Jonathan Martin and and Gabriel Olaru (2558) และการสังเคราะห์งานวิจัย เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและผู้ให้ข้อมูล

1) ประชากร ทำการศึกษาโรงเรียน จำนวน 19 โรงเรียน โดยคัดเลือกจากโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนประจำเต็มรูปแบบ ไม่มีนักเรียนไป-กลับ

2) ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูล คือ โรงเรียนที่เป็นโรงเรียนประจำเต็มรูปแบบ ไม่มีนักเรียนไป-กลับ ได้แก่ โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย, โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์, โรงเรียนดาวทองวิทยาลัย, โรงเรียนเตรียมทหาร, กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย 12 โรงเรียน, โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ลพบุรี โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์พะเยา และโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 19 โรงเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียนประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน 1 คน หัวหน้างานหอพักหรือครูผู้ดูแลนักเรียนประจำ 2 คน ครูผู้สอน 2 คน รวมจำนวน 114 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยเป็นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ในการบริหารกิจการ

นักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม (Non-Cognitive skills) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา ตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม (Non-Cognitive skills) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม (Non-Cognitive skills) เป็นคำถามปลายเปิด

วิธีการรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยจากสาขาวิชา ทำหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนประจำที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2) ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลในการวิจัย พร้อมแบบสอบถาม จัดส่งให้แต่ละโรงเรียนทางไปรษณีย์และระบบออนไลน์

3) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือวิจัย ได้แก่ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอได้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม

การบริหารกิจการนักเรียน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
งานควบคุม กำกับดูแลระเบียบวินัย	2.868	0.537	น้อย	3	4.930	0.264	มากที่สุด	1
งานบริการและสวัสดิการ	3.020	0.492	น้อย	2	4.925	0.248	มากที่สุด	2

การบริหารกิจการนักเรียน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.235	0.483	น้อย	1	4.910	0.257	มากที่สุด	3
รวม	3.041	0.504	น้อย		4.922	0.257	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}=3.041$, S.D.=0.504) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\bar{X}=3.235$, S.D.=0.483) รองลงมาคือ งานบริการและสวัสดิการ ($\bar{X}=3.020$, S.D.=0.492) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ งานควบคุม กำกับดูแลระเบียบวินัย ($\bar{X}=2.868$, S.D.=0.537)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.922$, S.D.=0.257) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ งานควบคุม กำกับดูแลระเบียบวินัย ($\bar{X}=4.930$, S.D.=0.264) รองลงมา คือ งานด้านบริการและสวัสดิการ ($\bar{X}=4.925$, S.D.=0.248) และงานกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($\bar{X}=4.910$, S.D.=0.257)

ตารางที่ 2 ความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม

การบริหารกิจการนักเรียน	ประเด็น	องค์ประกอบทักษะทางพฤติกรรม					เฉลี่ยรวม	แปดผล	ลำดับความต้องจำเป็น
		1.การมีสติสัมปชัญญะ	2.การมีความเชื่อมั่น	3.การเข้กำลังใจ	4.การมีความมั่นคงทางอารมณ์	5.การเปิดใจ			
1.งานควบคุม กำกับดูแลระเบียบวินัย	D	3.388	2.475	3.338	2.525	2.613	2.868	น้อย	1
	I	4.925	4.938	4.875	4.938	4.975	4.930	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.482	1.079	0.488	1.038	0.979	0.813		
2.งานบริการและสวัสดิการ	D	2.688	3.550	3.550	2.713	2.600	3.020	น้อย	2
	I	4.938	4.913	4.863	4.963	4.950	4.925	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.904	0.411	0.398	0.890	0.981	0.717		

การบริหารกิจการนักเรียน	ประเด็น	องค์ประกอบทักษะทางพฤติกรรม					เฉลี่ยรวม	แปดผล	ลำดับความต้องการจำเป็น
		1.การมีสติสัมปชัญญะ	2.การมีความเชื่อมั่น	3.การเข้าสังคม	4.การมีความมั่นคงทางอารมณ์	5.การเปิดใจ			
3.งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร	D	3.538	3.863	2.963	2.763	3.050	3.235	น้อย	3
	I	4.888	4.888	4.825	4.963	4.988	4.910	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.417	0.276	0.702	0.909	0.692	0.599		
เฉลี่ยรวม	D	3.204	3.296	3.283	2.667	2.754	3.041	น้อย	-
	I	4.917	4.913	4.854	4.954	4.971	4.922	มากที่สุด	
	PNI _{modified}	0.601	0.589	0.529	0.945	0.884	0.710		

หมายเหตุ D: Degree of success (สภาพปัจจุบัน), I: Importance (สภาพที่พึงประสงค์)

PNI_{modified} : Modified Priority Needs Index (ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น)

จากตารางที่ 2 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม เมื่อพิจารณารายด้านตามขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียน พบว่า ลำดับที่ 1 คือ งานควบคุม กำกับดูแลระเบียบวินัย มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด (PNI_{modified} = 0.813) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบทักษะทางพฤติกรรม พบว่า การมีความเชื่อมั่น มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด (PNI_{modified} = 1.079) ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 คือ งานบริการและสวัสดิการ (PNI_{modified} = 0.717) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบทักษะทางพฤติกรรม พบว่า การเปิดใจ มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด (PNI_{modified} = 0.981) และความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 คือ งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร (PNI_{modified} = 0.599) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบทักษะทางพฤติกรรม พบว่า การมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด (PNI_{modified} = 0.909)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม มีประเด็นสำคัญในการอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งานกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้กว้างขึ้น มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์และสังคม รวมถึงเป็นผู้มีระเบียบวินัย รู้จักสิทธิหน้าที่ตนเองและผู้อื่น มีความ

รับผิดชอบ ทั้งยังรู้คุณค่าของการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สมบัติ กระจ่างยุทธ (2542) สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนฤดี ชาวคำเขตต์ (2564) วิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงอนาคตสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตรจะส่งเสริมทักษะการคิดในอนาคตอยู่ในระดับดีมาก และสามารถพัฒนาทักษะการคิดกับนักเรียนได้จริง

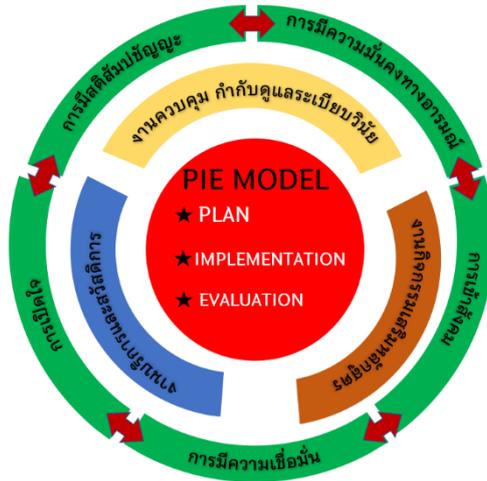
สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งานควบคุม กำกับดูแลระเบียบวินัย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ระเบียบวินัยเป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพได้ในสังคม ทั้งระเบียบวินัยของตนเองและระเบียบวินัยที่กระทำต่อผู้อื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมคิด กอมณี (2548) ที่ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาความมีระเบียบวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยใช้กลุ่มสัมพันธ ผลการวิจัย พบว่า ความมีระเบียบวินัยโดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการที่จะพัฒนาระเบียบวินัย ให้รู้จักเคารพกฎกติกาในการอยู่ร่วมกันในสังคมและไม่ประพฤติล่วงเกินผู้อื่น

2. ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม ด้านที่มีความสำคัญเป็นลำดับหนึ่ง คือ งานควบคุม กำกับดูแลระเบียบวินัย รองลงมาคือ งานบริการและสวัสดิการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในปัจจุบันจากสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของสังคม ล้วนเกิดจากการขาดระเบียบวินัย ความรับผิดชอบของบุคคล โดยส่วนหนึ่งที่เกิดจากการขาดการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรม โดยเฉพาะนักเรียนที่เป็นบุคลากรที่จะเติบโตขึ้นไปในอนาคต ไปอยู่ในสังคมภายนอกอย่างไร้ปัญหา และสร้างคุณภาพสู่สังคม ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สิตาภา เพชรนที (2559) ที่ได้ทำการศึกษาสภาพการบริหารกิจการนักเรียนของอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นสูงสุดในการบริหารกิจการนักเรียน คือ การกำกับดูแลวินัยและความประพฤติ และด้านงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด พิจารณาเป็นรายด้านตามองค์ประกอบทักษะทางพฤติกรรม พบว่า การมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการเปิดใจ และด้านมีความเชื่อมั่น มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำ จากผลการวิจัย ทำให้ทราบว่าขอบข่ายของงานบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำเป็นส่วนสำคัญในการนำมาพัฒนานักเรียน ให้มีความรู้ ความสามารถ และเสริมสร้างในการ

พัฒนาคุณธรรม และจริยธรรม ตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม สำหรับให้นักเรียนเติบโตขึ้นสู่สังคมภายนอกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้

ภาพที่ 2 การบริหารกิจการนักเรียนตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม (PIE Model)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านตามขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งานควบคุม กำกับดูแลและระเบียบวินัย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ โรงเรียนประจำ ควรกำหนดนโยบายหรือแนวทางการส่งเสริมพัฒนา ความประพฤติและระเบียบวินัย ให้เป็นรูปแบบที่ชัดเจนและแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป มีการกำหนดวงรอบตามหลักการปฏิบัติคุณภาพ PDCA เพื่อเป็นกระบวนการในการปลูกฝังและเสริมสร้างความประพฤติและระเบียบวินัยของนักเรียนในโรงเรียนประจำ ที่ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีความเหมาะสมและบริบทที่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมคุณลักษณะด้านนี้ เนื่องจากข้อค้นพบจากการวิจัยคือ งานควบคุม กำกับดูแลและระเบียบวินัย มีความจำเป็นเร่งด่วนสูงสุดในการนำมาพัฒนานักเรียนในโรงเรียนประจำ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม พบว่า ด้านที่มีความสำคัญเป็นลำดับหนึ่ง คือ งานควบคุม กำกับดูแลและระเบียบวินัย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ ดังนี้ ฝ่ายกิจการนักเรียน และครูที่ดูแลนักเรียนประจำหรือหอพัก ควรเอาใจใส่ให้นักเรียนให้ทั่วถึงเป็นรายบุคคล และมีการติดตามตรวจสอบ ประเมินคุณลักษณะของนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยเฉพาะการเอาใจใส่ให้การปลูกฝัง

ระเบียบวินัย และส่งเสริมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ให้กับนักเรียน เนื่องจากมีอำนาจและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการบริหารกิจการนักเรียนโดยตรง ซึ่งประกอบด้วย งานควบคุม กำกับดูแลระเบียบวินัย งานบริการและสวัสดิการ และงานกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบ การบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนประจำตามแนวคิดทักษะทางพฤติกรรม ที่สำคัญ คือ งานด้านควบคุม กำกับดูแลระเบียบวินัย ที่เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ให้มีความพร้อมด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ พร้อมที่จะให้นักเรียนได้เติบโตขึ้นสู่สังคมภายนอกอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมต่อไป สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนในโรงเรียนประจำที่มีความเฉพาะเจาะจงแต่ละด้านมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. (2538). *การบริหารกิจการนักเรียน*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ณัฐนนท์ คำชาย และคณะ. (2562). การบริหารจัดการงานกิจกรรมนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)*, 1(1), 23-30.
- ชัยเดช อารีศิริไพศาล. (2562). การบริหารกิจการนักเรียนที่มีคุณภาพ. *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ Graduate School Conference*, 3(1), 248-256.
- เดชา แก้วภูมิเห่. (2554). *สภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหาเสพติดของโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาเดช บุญเชิดชู. (2544). *การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนประจำ เอกชนประเภทพับลิสติกุล กับโรงเรียนประจำเอกชนประเภทอื่น ในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- พิริยะ ผลพิรุฬห์และบังปอนต์ รักอำนวนยกิจ. (2558). *ทุนมนุษย์กับผลิตภาพแรงงานในภาคอุตสาหกรรมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- มนฤดี ชาวคำเขตต์. (2564). การพัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงอนาคตสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(6), 373-386.

